

מסכת ערכין

פרק ד

א. השג יד, בנזיר. והשנים, בנזיר. והערכים, בנזיר, והערך, בזמן הערך. השג יד בנזיר, כיצד. עני שהעריך את העשיר, נותן ערך עני. ועשיר שהעריך את העני, נותן ערך עשיר:

ב. אבל בקרבנות אינו כן. הרי שאמר, קרבנו של מצרע זה עלי. אם היה מצרע עני, מביא קרבן עני. עשיר, מביא קרבן עשיר. רבי אומר, אומר אני אף בערכין כן. וכי מפני מה עני שהעריך את העשיר נותן ערך עני, שאין העשיר חייב כלום. אבל העשיר שאמר ערכי עלי, ושמע העני ואמר, מה שאמר זה עלי, נותן ערך עשיר. היה עני והעשיר או עשיר והעני, נותן ערך עשיר. רבי יהודה אומר, אפלו עני והעשיר וחסר והעני, נותן ערך עשיר:

ג. אבל בקרבנות אינו כן, אפלו אביו מת והניח לו רבוא, ספינתו בים ובאו ברבואות, אין להקדיש בהן כלום:

ד. שנים בנדר כיצד, ילד שהעריך את הזמן, נותן ערך זמן. וזמן
שהעריך את הילד, נותן ערך ילד. וערכים בנדר כיצד, איש
שהעריך את האשה, נותן ערך אשה. ואשה שהעריכה את האיש,
נותנת ערך איש. והערך בזמן הערך כיצד, העריכו פחות מכן חמש
ונעשה יותר על כן חמש, פחות מכן עשרים ונעשה יותר על כן
עשרים, נותן בזמן הערך. יום שלשים, כלמטה ממנו. שנת חמש
ושנת עשרים, כלמטה ממנו, שנאמר (ויקרא כז), ואם מכן שלשים
שנה ומעלה אם זכר, הרי אנו למדים בכלם משנת שלשים. מה שנת
שלשים כלמטה ממנה, אף שנת חמש ושנת עשרים כלמטה ממנה.
הן. אם עשה שנת שלשים כלמטה ממנה להחמיר, נעשה שנת חמש
ושנת עשרים כלמטה ממנה להקל. תלמוד לומר, שנה שנה, לגזרה
שנה. מה שנה האמורה בשנת שלשים, כלמטה ממנה, אף שנה
האמורה בשנת חמש ושנת עשרים, כלמטה ממנה, בין להקל בין
להחמיר. רבי אלעזר אומר, עד שיהיו יתרות על השנים חדש ויום
אחד: